

Демонологія очима Володимира Гнатюка

(Продовження. Поч. у №№ 2 — 4)

Із розділу "Відьми і чарівниці"

НЕПОТРІБНИЙ ЧИН ІЗ ВІДЬМОЮ

До мого вуйка приходила відьма відбирати молоко від корови. Мій вуйко був отвартий, хтів і напевні ймити. Хтос го нарадив, аби взяв сьлюбні пирстини на сьлюбний очкур на два кіньці, завйизати. Взьив борону, сьв за борону. Дивит сьи, йде білий такий хорт і став коло хльва, зачив сьи огльидати. Той взяв тої пирстини, кинув хортови на шию, зробила сьи кобіта, власна сосьда йиго, кума. І він зарас з нев чин той робив, жи нипотребний і доти і мордував, доки ни признала сьи, що она йиму шкоду робила. Робила му шкоду на коровах і на йиго майитку на грунті, на збжу. І кажи: Чикай, куми, вже типер ни будеш мати жадної хиби, поки будеш жити.

Зап. в липни, 1902, в Коропци,
Буцацького пов. від Івана Васишишина.

ЗЛОВЛЕНА ВІДЬМА

Був Іван коло вольів скарбових, коло впасових, з Михайлом Маряшем. Той Михайло кажи: завтра Юри, ходи, Івани, до мени, будеш ночувати. — Приходить Іван до него, наварила жінка пирогів, сьдають оба, повичерили: Ходьм типер до хльва спати. — Ввійшли вони до хльва, посьдали за двері, насипав він проса як звикли на Юра, аби відьма тото візбирала; як візбирайи, то і тогди вольно молоко відобрати віт корови. Лыг Іван той спит, а Штифан закурив си тай сидит. Дивит сьи Штифан, йде кітка. Злапав йи до рук, просит сьи в него: Штифани, пусти мене і ни кажи

ньікому, що схочиш, то будеш мати. — Ньіц я у теби ни хочу, тьлько хочу, абим знав, що ти йи за одна. — Я сьи тобі ни признаю, бо ти пофалиш сьи людим, що ти мине ймив, що я йи відьма. — Ой ни скажу, тьлько я хочу, щоби ти ньіколи ни була в мене. — Я в тебе більши ни буду, і хотьбис мав віт корови лише фіст, то молока будеш мати, кьлько схочиш. Признала сти вона йиму, що вона за одна, Юстина Гуцман, і він її пустив.

Зап. в липни, 1902, в Коропци,
Буцацького пов. від Івана Кіндрата.

ВІДЬМА В ПОСТАТИ СВИНІ

Шли мама, дивит сьи, бжот якась свиня. Перебігла коло них тей прибігла до тої сосьди, де вони йшли. Тей тота свиня хтыла хлопцы покусати на подвіру. Хлопцы скренили: А цю, а цю! Тей злапали тую свинь, привели до сосьди і кажут: Будем різати свинь! Кажи хлопца до хлопца: Йди за коритом. — Принеси корито, бирут, распальют ав пьвцу, гріют вокріп. Втворили хату. Вокропи сьлают і та свиня вже так тихенько сидит. А ще фпирет, заким мали палити, то врєзали каволок вуха. Е, пішла свиня за двері. Дивют сьи — стоїт жінка. Так вони зобалили жінку, здивували сьи, що жінка биз вуха пішли, шукати свини — нема. А та жінка просит, щоби і випустити. І вони подивили сьи, ца за йидна, посьмьали сьи і випустили і. Потому тую жінку називали: "Чарівниця", "Свиня биз вуха".

Зап. 1902 р. від Яндруха Стєпія,
в Будзанові, Теревовельського
пов. О. Деревянка.

ЯК ЧОЛОВІК ДОІВ ТЕРЛИЦЮ

Був чоловік і жінка. І як вона пішла до міста, розказала йиму, щоби надоїв молока. А він вітповів:

Звітки надою, як нема корови? — А вона йиму кажи: Коби ноги та роги, а молоко буде. І казала йиму, аби доїв терлицю; най витягни кілок з мечка і спростуйи замість дьйок, так най доїт. — Як зачинав доїти і казав: Дьй сьи, молоко. А як покидав, то мав казати: застанови сьи, молоко. — А він забув, що вона йиму розказала і ни знав застановити, то молока набігло до вечира, заким вона прийшла, пів сьний, жи ни було де стати. Як сьи сосьди довідали, то всь сьи позбігали і віт того часу знали жи вона відьма, жи віт всьх коров молоко вітбирала і до свої стьгала.

Зап. в липни, 1902, в Пужниках,
Буцацького пов. від Тимка Гринишиного.

ЯК ПАРУБОК СПАЛИВ ВІДЬМУ

В йиднім сьилі було дві відьми: йидна мала сьна, а друга ни мала дьтий. Просила вона тої старшої, щоби і пустила сьна в службу. А він як став служити і дужи підупав на сьилі і пожовк на твари. А відьма пізнавши по своему сьнови, бо вона сама на ты дорозы, жи так чарувала і зачила пытати: Що тобі такого? — А він вітповідав, що йиму добри. Вона йиму дайи статком їсти і пити. — А мама вітповіла: Що с тих добитків? Она на тобі їдит по границьох, сама сьи обиртайи в козака, а тебе в коня. — Зробила сьвічку з умирлих з лою, щоби і пьтпалив, як буде сьи шихувати на ньм їхати (то певно, жи то було на сьвитого Юрого). А як сьи злагодила до обїду границь, то він і тов сьчков спалив, що на рано ни знали, що сьи з нев стало.

Зап. в липни, 1902,
в Пужниках, Буцацького
пов. від Тимка Гринишиного.

(Далі буде)